

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 24/2024)

София, 26 юни 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.06.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Засети площи с основни пролетници.....	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	9
3.1	Зърнени и маслодайни култури	9
3.2	Плодове и зеленчуци	10

Забележки: *Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.06.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

По оперативни данни, към 20 юни 2024 г. продукцията от пшеница и ечемик изпреварва многократно миналогодишната. Това се дължи главно на по-ранния старт на жътвената кампания през настоящата година, като засега се наблюдават и по-високи средни добиви от декар.

Площите за реколтиране с ечемик и тритикале са съответно с 34,9% и 23,8% над нивата отпреди една година. Леко намаление на годишна база се отчита при площите с пшеница (с 4,1%), а по-съществено – при тези с ръж (с 18,1%) и маслодайна рапица (с 21,1%).

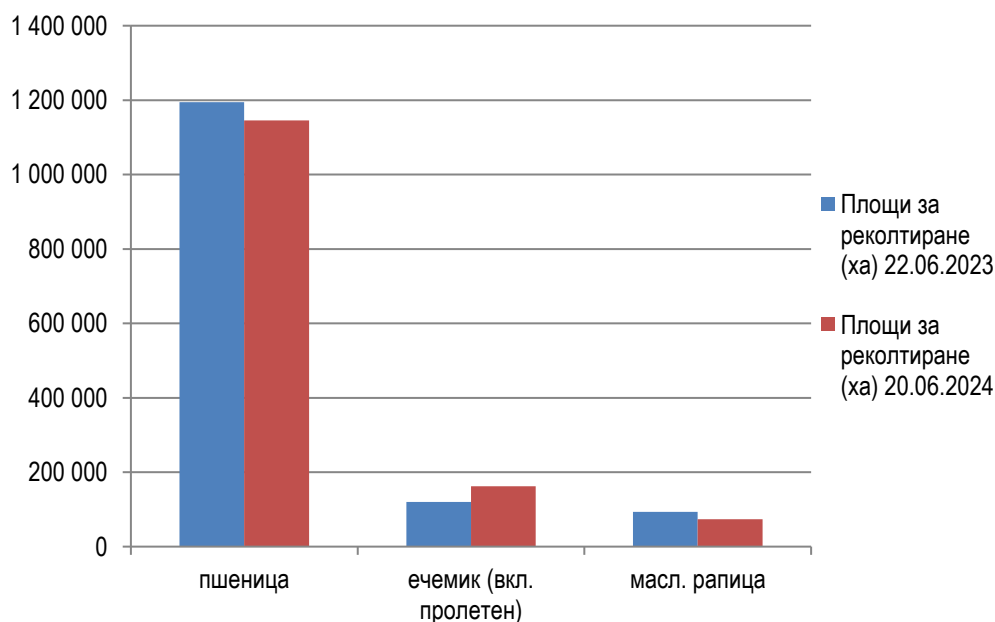
Реколта от есенници към 20.06.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 194 355	1 145 143	33	64 619	142	348 367	430	539	-4,1%	195715,2%	245228,9%	25,3%
ечемик (вкл. пролетен)	120 198	162 170	2 823	46 622	14 322	248 779	507	534	34,9%	1551,5%	1637,0%	5,3%
масл. рапица	93 779	74 020	-	444	-	1 105	-	249	-21,1%	-	-	-
ръж	7 479	6 122	-	20	-	111	-	555	-18,1%	-	-	-
тритикале	13 285	16 443	-	75	-	347	-	463	23,8%	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 20.06.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Засети площи с основни пролетници

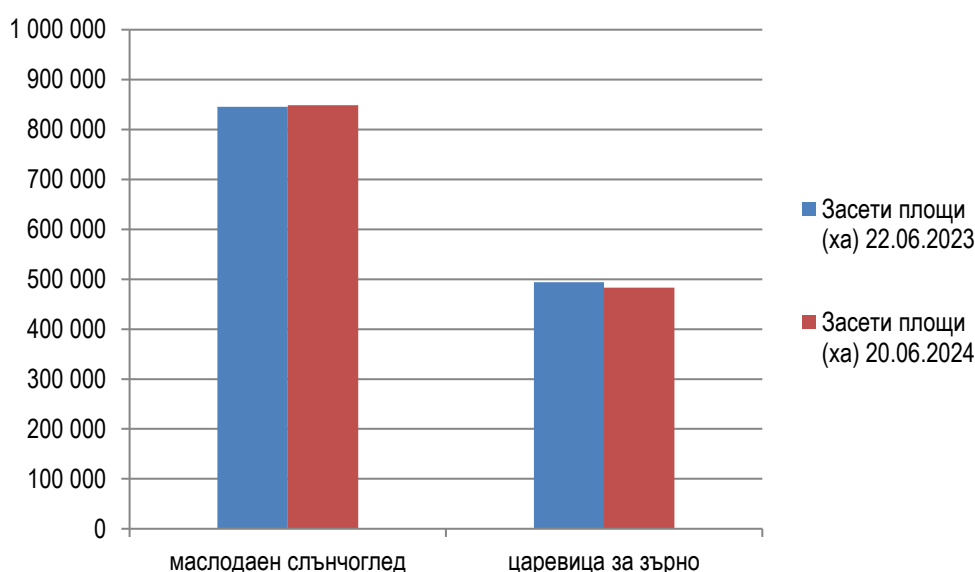
Засетите площи с маслодаен слънчоглед са с 0,4% повече в сравнение с година по-рано, докато тези с царевица за зърно се свиват с 2,2%.

Засети площи с пролетници към 20.06.2024 г., ха

	22.06.2023	20.06.2024	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	845 664	848 649	0,4%
царевица за зърно	494 006	483 041	-2,2%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.06.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

На този етап разсадените площи с тютюн от типове „Вирджиния“ и „Бърлей“ са съответно с 25,8% и 37,9% над отчетените по същото време на миналата година, а тези с тип „Ориенталски“ - с 4,3% по-малко.

Площи и производство на тютюн към 20.06.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	21.06.2023	20.06.2024	21.06.2023	20.06.2024	21.06.2023	20.06.2024	21.06.2023	20.06.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 259	2 162	227	436	68	163	30	37	-4,3%	92,1%	139,7%	23,3%
Тютюн-Вирджиния	306	385	-	-	-	-	-	-	25,8%	-	-	-
Тютюн-Бърлей	140	193	-	-	-	-	-	-	37,9%	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

В областите Благоевград и Кърджали са прибрани първите количества Ориенталски тютюн – 163 тона.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 20 юни 2024 г. се отчитат значително повече засадени открити площи с дини (с 38,9%) и пъпеши (с 43,8%) спрямо година по-рано. Площите с домати на открито също нарастват, макар и по-слабо - с 1,3%, докато при тези с пипер, ягоди, зеле, краставици и картофи е налице намаление от 1,9% (пипер) до 27,2% (картофи).

При изпреварващ темп на реколтиране на площите през настоящата година, засега продукцията от картофи и краставици на открито бележи ръст от около два пъти на годишна база. Съществено над нивата отпреди една година са и добитите количества зеле (с 47,7%) и ягоди (с 14,9%).

От началото на 2024 г. до момента в страната са произведени с 19,6% повече оранжерийни краставици и с 6,2% по-малко домати в сравнение с аналогичния период на миналата година.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 20.06.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	6 604	4 805	231	472	3 776	8 469	1 635	1 794	-27,2%	104,3%	124,3%	9,7%
Зеле	332	283	71	103	1 341	1 980	1 889	1 922	-14,8%	45,1%	47,7%	1,7%
Дини	3 279	4 556	-	-	-	-	-	-	38,9%	-	-	-
Пъпеши	1 851	2 662	-	-	-	-	-	-	43,8%	-	-	-
Пипер на открито	1 941	1 904	-	4	-	24	-	600	-1,9%	-	-	-
Домати на открито	1 546	1 566	-	-	-	-	-	-	1,3%	-	-	-
Краставици на открито*	277	214	1	8	14	28	1 400	350	-22,7%	700,0%	100,0%	-75,0%
Ягоди на открито	877	851	784	819	4 842	5 564	618	679	-3,0%	4,5%	14,9%	9,9%
Домати в оранжерии	389	368	187	205	7 577	7 104	4 052	3 465	-5,4%	9,6%	-6,2%	-14,5%
Краставици в оранжерии	258	261	184	218	10 892	13 029	5 920	5 977	1,2%	18,5%	19,6%	1,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Прибраната продукция от череша, малини, вишни, праскови и кайсии изпреварва значително отчетената по същото време на 2023 г., основно вследствие на по-ранния старт на беритбената кампания тази година. Засега при повечето култури (с изключение на малините) се наблюдава по-висок среден добив от декар.

Площи и производство от трайни насаждения към 20.06.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
праскови	2 814	1 917	1	24	4	138	400	575	-31,9%	2300,0%	3350,0%	43,8%
кайсии	2 795	2 942	15	485	64	2 350	427	485	5,3%	3133,3%	3571,9%	13,6%
череша	10 438	10 247	4 187	8 159	18 113	38 522	433	472	-1,8%	94,9%	112,7%	9,0%
вишни	1 252	1 175	132	349	275	1 109	208	318	-6,2%	164,4%	303,3%	52,9%
малини	1 831	1 760	29	130	62	230	214	177	-3,9%	348,3%	271,0%	-17,3%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

През изминалата седмица започна реколтирането на площите със сливи в Благоевградска област.

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Съчетанието от по-голям размер реколтирани площи до момента и повишен среден добив от декар води до увеличение на произведеното количество розов цвят с 35% на годишна база.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 20.06.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	22.06.2023	20.06.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодайна роза	4 647	4 786	4 406	4 786	12 482	16 855	283	352	3,0%	8,6%	35,0%	24,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

В област Велико Търново започна прибирането на реколтата от лавандула.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2023 г. - март 2024 г. са изнесени 4 547,4 хил. тона пшеница, 409,2 хил. тона ечемик и 116,7 хил. тона рапица. Сравнението с аналогичния период на миналия сезон сочи ръст на експорта на пшеница и ечемик от респективно 72,3% и над три пъти, докато при рапицата е налице намаление с 46,9%.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При общия износ на царевица за зърно, в рамките на първите седем месеца на пазарната 2023/24 година (септември 2023 г. – март 2024 г.) се отчита намаление с 20,6% спрямо година

по-рано (до 435,9 хил. тона), а при този на слънчоглед – увеличение с 11,9% (до 455,8 хил. тона).

Внос на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода юли 2023 г. – март 2024 г. от чужбина са доставени 73,4 хил. тона пшеница и 117,6 хил. тона рапица, което е респективно с 67,4% и 175,6% над нивото отпреди една година. Реализираният импорт на ечемик през периода възлиза на малко над хиляда тона, при 6,2 хил. тона по същото време на миналия сезон.

Внос на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

За седемте месеца на пазарната 2023/2024 година се наблюдава спад на вноса на царевица и слънчоглед на годишна база - съответно с 35,9%, до 25,2 хил. тона и с 18%, до 535,8 хил. тона.

2.2 Плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първите три месеца на 2024 г. в страната са внесени 82,3 хил. тона пресни зеленчуци и 98,8 хил. тона пресни плодове, което е съответно със 7,9% по-малко и с 3,7% повече в сравнение със същия период на 2023 г.

Намалението на общия внос на пресни зеленчуци е основно вследствие на понижените доставки на картофи (с 5 хил. тона или 26,3%) и краставици и корнишони (с 2 хил. тона или 18,8%). Съществено по-малко са и влезлите в страната количества лукови зеленчуци (с 8,6%), патладжани (с 16%) и бобови зеленчуци (с 67,9%). Същевременно, вносът на домати се увеличава с 1,8%, а този на сладки пиперки, гъби, тиквички, зеле и марули – от 0,9% (сладки пиперки) до 41,5% (марули).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през януари - март 2024 г., сравнено със същия период на 2023 г., тона

Поток	Продукти	януари – март 2023	януари – март 2024	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	89 381	82 329	-7,9%
	пресни плодове	95 288	98 846	3,7%
Износ	пресни зеленчуци	12 213	11 289	-7,6%
	пресни плодове	21 815	19 699	-9,7%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни), обработени от МЗХ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

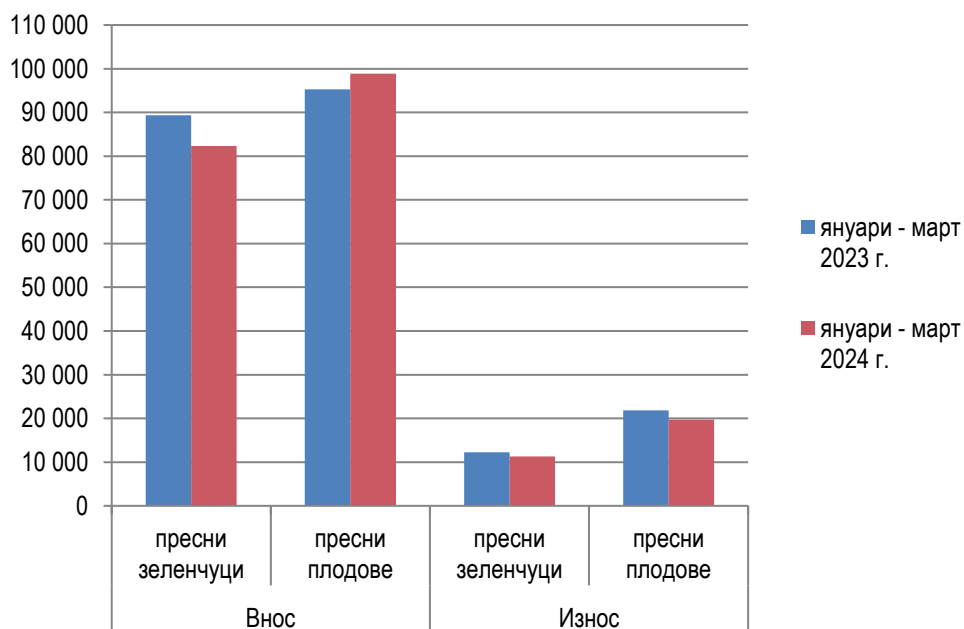
При пресните плодове водещ остава вносът на цитрусови плодове и банани - общо 66,5 хил. тона (67,3% от целия внос на пресни плодове за периода), с 3,9% по-малко на годишна база. Сравнително голям дял (17,7%) заемат и доставките на ябълки, които нарастват с 40,3%, до 17,5 хил. тона. Внесените количества круши, боровинки, праскови, дюли, пъпеши, черупкови плодове, грозде и дини са от 9,3% (круши) до 56,2% (дини) над отчетените за първото тримесечие на 2023 г., докато намаление е налице при ягодите (с 9,9%), сливите (с 29,1%), кивито (с 32,7%), малините (с 49,7%) и кайсиите (с 54,4%).

През периода януари – март 2024 г. износът на пресни зеленчуци е в размер на 11,3 хил. тона, със 7,6% под нивото отпреди една година. При експорта на пресни плодове също се наблюдава намаление – с 9,7%, до 19,7 хил. тона.

При повечето от основните пресни зеленчуци като домати, зеле, тиквички, краставици и корнишони, гъби, марули, бобови зеленчуци и патладжани се отчита свиване на реализацията извън страната в сравнение с първите три месеца на 2023 г., в границите от 7% (домати) до 83,9% (патладжани). Повече са изнесените сладки пиперки (5,2%), картофи (12,5%), луковни зеленчуци (59,2%) и моркови и репи (два пъти).

Регистрираният износ на пресни плодове през първото тримесечие на 2024 г. включва основно продукти, които не са произведени в България, в т. ч. най-вече цитрусови плодове – 17,3 хил. тона, с 13% по-малко на годишна база. Изнесеното количество дюли е с 92% под отчетеното година по-рано. Наполовина се свива реализацията на ягоди и дини. Същевременно, експортът на ябълки и череша нараства няколкократно, а този на черупкови плодове, пъпеши, грозде и круши – в границите от 5,4% (черупкови плодове) до 66,7% (круши).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 19.06.2024 г. се наблюдава понижение на средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната спрямо предходната седмица – от 1,1% при фуражната пшеница до 3,4% при слънчогледа. Изключение прави цената на царевичата, която остава без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 19.06.2024 г., лв./тон без ДДС

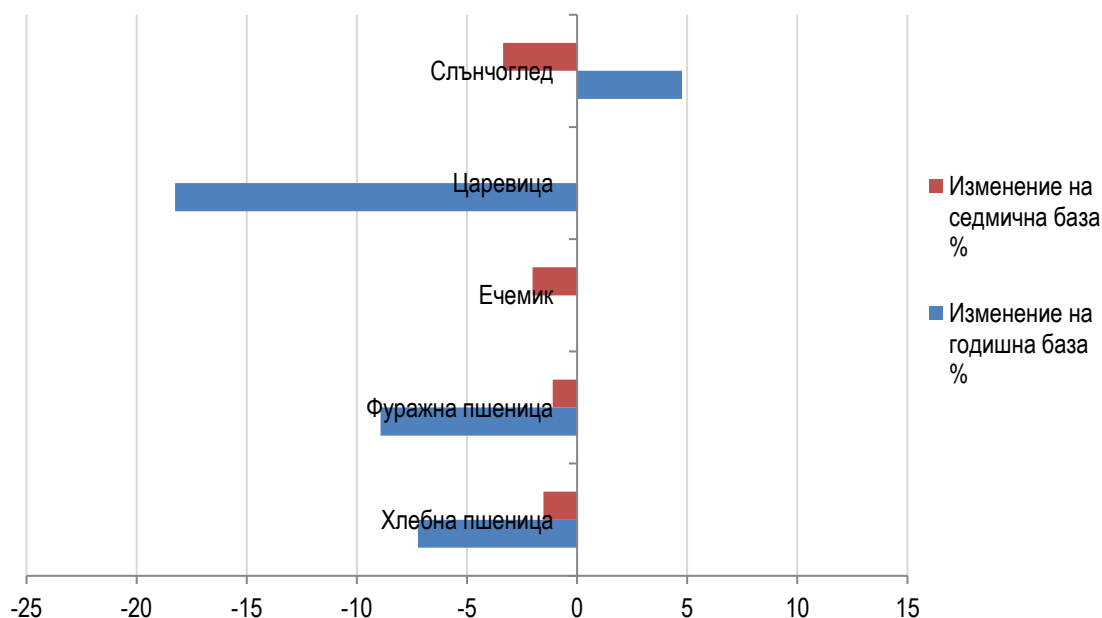
	21.06.2023	12.06.2024	19.06.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	415	391	385	-7,2	-1,5
Фуражна пшеница	392	361	357	-8,9	-1,1
Ечемик	*	345	338	-	-2,0
Царевица	422	345	345	-18,2	0,0
Слънчоглед	713	773	747	4,8	-3,4
Рапица	*	*		-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението с аналогичния период на 2023 г. сочи поевтиняване на царевичата (с 18,2%) и пшеницата (със 7,2% за хлебната и с 8,9% за фуражната). Цената на слънчогледа надхвърля с 4,8% миналогодишната.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 19.06.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица на тържищата в страната се отчита намаление на средните цени на едро на череши (с 2,3%), оранжерийни домати (с 5,6%), зеле (с 6,3%) и картофи (с 9%). Същевременно, при краставиците е налице поскъпване - с 9,6% за българските оранжерийни и с 19,6% за вносните. Цената на вносните ябълки се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 21.06.2024 г., лв./кг

	23.06.2023	14.06.2024	21.06.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,39	1,22	1,11	-20,1	-9,0
домати (оранжерийни)	2,89	2,70	2,55	-11,8	-5,6
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,42	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,18	2,08	2,28	4,6	9,6
краставици (внос)	1,95	1,89	2,26	15,9	19,6
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	*	*	-	-
зеле	1,06	0,79	0,74	-30,2	-6,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череши	4,50	3,43	3,35	-25,6	-2,3
ябълки (внос)	1,89	1,80	1,80	-4,8	0,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Годишните изменения на цените на наблюдаваните плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока надолу. Вносните ябълки, оранжерийните домати, картофите, черешите и зелето са поевтинели с между 4,8% (ябълки) и 30,2% (зеле) на годишна база. Само краставиците се предлагат на по-високи цени от миналогодишните – с 4,6% българските оранжерийни и с 15,9% вносните.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 21.06.2024 г.**

